

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 14 maja 2024 r.

Poz. 4819

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.174.2024.2

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 8 maja 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609)

orzekam

nieważność załącznika nr 2 do uchwały nr LIX/464/2024 Rady Gminy Rozdrażew z dnia 4 kwietnia 2024 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Rozdrażew lub jej jednostkom organizacyjnym oraz wskazania organu do tego uprawnionego, w zakresie wyrazów "świadomy(a) odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdziwych danych lub zatajenie prawdy (art.233 k.k.)" - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 4 kwietnia 2024 r. Rada Gminy Rozdrażew uchwałą nr LIX/464/2024 określiła szczegółowe zasady, sposób i tryb umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Rozdrażew lub jej jednostkom organizacyjnym oraz wskazania organu do tego uprawnionego.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 59 ust. 1 – ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz.1270 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 10 kwietnia 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Zgodnie z zasadą wyrażoną w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Poprzez działanie na podstawie i w granicach prawa w zakresie podejmowania uchwał przez organy jednostek samorządu terytorialnego rozumieć należy działanie zgodne z przepisami regulującymi podstawy prawne podejmowania uchwał; przepisami prawa ustrojowego; przepisami prawa materialnego oraz zgodne z przepisami regulującymi procedurę podejmowania uchwał (por. wyrok WSA w Łodzi z 21 stycznia 2009 r., III SA/Łd 564/08; wyrok NSA oz. we Wrocławiu z 20 kwietnia 1999 r., II SA/Wr 364/98, CBOSA).

W myśl powszechnie przyjętej zasady do wydania aktu prawa miejscowego musi istnieć wyraźne ustawowe upoważnienie. Wynika to z treści art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609), który stanowi, iż na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego. Każdorazowo zatem, w akcie rangi ustawowej, musi być zawarte upoważnienie (delegacja) dla rady gminy dla podjęcia aktu prawa miejscowego. Przy ocenie aktu prawa miejscowego należy mieć zatem na względzie, że akt ten nie może naruszać nie tylko

regulacji ustawy zawierającej delegację do jego ustanowienia, ale również przepisów Konstytucji RP oraz innych ustaw pozostających w pośrednim lub bezpośrednim związku z regulowaną materią. Wszelkie normy dotyczące konstytucyjnych praw i wolności człowieka zastrzeżone są wyłącznie dla ustaw i nie mogą być regulowane aktami niższego rzędu.

W myśl art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) - zwanej dalej "u.f.p." - "W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, mogą być umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4". Wolą ustawodawcy to "Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnioną do udzielania tych ulg" (art. 59 ust. 2 u.f.p.). Dodatkowo w myśl art. 59 ust. 3 u.f.p. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 u.f.p., w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 u.f.p. Do należności cywilnoprawnych powstałych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami stosuje się przepisy art. 55-58 u.f.p., z tym że uprawnienia kierownika państwowej jednostki budżetowej przysługują zarządowi jednostki samorządu terytorialnego (art. 59 ust. 4 u.f.p.).

Z treści art. 59 ust. 3 u.f.p. wynika, że rada gminy może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 u.f.p., ale jedynie w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 u.f.p., tj. gdy:

"1) osoba fizyczna - zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6000 zł;

2) osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osobę trzecią;

3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;

4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;

5) zachodzi interes publiczny".

We wzorze oświadczenia o sytuacji majątkowej, stanowiącego załącznik nr 2 do przedmiotowej uchwały, Rada Gminy Rozdrażew zawarła zapis, iż wnioskodawca "świadomy(a) odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdziwych danych lub zatajenie prawdy (art.233 k.k.)" oświadcza, że nie jest w stanie spłacić wskazanych w swoim wniosku zobowiązań. Powyższy zwrot w ocenie organu nadzoru stanowi przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 59 u.f.p. Norma kompetencyjna wynikająca z art. 59 ust. 2 nie obejmuje bowiem upoważnienia do stanowienia przepisów w zakresie odpowiedzialności karnej. W pojęciu zasad, sposobu i trybu udzielania ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 u.f.p., warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskazania organ lub osoby uprawnionej do udzielania tych ulg nie mieści się regulacja dotycząca odpowiedzialności podmiotów korzystających z tych ulg. Zdaniem organu nadzoru art. 59 ust. 2 u.f.p. nie uprawnia do wprowadzania do aktu prawa miejscowego jakichkolwiek przepisów ustalających lub modyfikujących odpowiedzialność karną.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

wz. Wojewody Wielkopolskiego
(-) Karolina Fabiś - Szulc
I Wicewojewoda Wielkopolski
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Rozdrażew

Wójt Gminy Rozdrażew